

ΙΕΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΝΟΙΑ, ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝῆ, ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΣΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Β'. | ΕΝ ΣΜΥΡΝῇ τῇ 26 Μαΐου 1912 | ΑΡΙΘ. 60

«Δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιῶ ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων». οἱ δὲ εὐθέως ἀρέντες τὰ δί-
κτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ». (Ματθ. Δ', 19).

ΚΥΡΙΑΚΗ Β'. ΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

« Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁγίους ἀνθρώπων ». (Ματθ. Δ', 19).

Δεῦτε ὀπίσω μου» αὐτὴ εἶνε ἡ μεγάλη καὶ ἐπίσημος πρόσκλησις, ἡ ὁποία μετέβαλε καὶ ἡλλοίωσε τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Ἐμφανίζεται μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ κάτω εἰς τὰ παραθαλάσσια μέρη τῆς Τιβεριάδος· ἐκεῖ εὗρίσκει κατὰ πρόωτον δύο ἀδελφοὺς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἀνδρέαν, προβαίνει ὀλίγον ἀκόμη καὶ εὗρίσκει καὶ ἄλλους δύο ἀδελφοὺς καὶ αὐτοὺς τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην καὶ ὄλους αὐτοὺς τοὺς καλεῖ εἰς τὸ Ἀποστολικὸν ἀξίωμα· τοὺς προσκαλεῖ δηλαδὴ ν' ἀφήσωσι τὸ ταπεινὸν καὶ εὐτελὲς ἐπάγγελμά των, τοῦ ἀλιέως τῶν ἰχθύων, μὲ τὴν ἀκατανόητον δι' αὐτοὺς ὑπόσχεσιν νὰ τοὺς ἐνδύσῃ ἄλλην ἐξαισίαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, νὰ τοὺς μισταγωγῆσῃ ἄλλην οὐρανίαν καὶ πρωτοφανῆ τέχνην, νὰ τοὺς καταστήσῃ ἁγίους ἀνθρώπων, νὰ τοὺς ἀναδείξῃ δηλονότι ἀποστόλους καὶ μαθητάς του, προωρισμένους ν' ἀλιεύωσιν ἀνθρώπους ἐκ τῆς ἄλμυρᾶς καὶ τρικυμώθους θαλάσσης τοῦ βίου,

ν' ἀγρεύωσιν ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἁμαρτίας ζώσας καὶ ἀθανάτους ψυχάς· «δεῦτε ὀπίσω μου» τοῖς λέγει, γένεσθε μαθηταὶ καὶ ἀκολουθοί μου, καὶ αὐτοὶ ἀγρεύονται καὶ ἀκολουθοῦσιν ὀπίσω τοῦ Ἰησοῦ ὡς ἄφωνοι ἰχθύες.

Ἄπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς οὗτοι οὗτοι μαθηταὶ ἀποδεξάμενοι τὴν μεγάλην ταύτην καὶ ἀκατανόητον ἔτι δι' αὐτοὺς πρόσκλησιν ἀφήσαντες πλοῖα καὶ δίκτυα, ἀγροὺς καὶ οἰκίας, πατέρας καὶ μητέρας καὶ ἀδελφοὺς καὶ οἰκείους, καὶ λαβόντες ἐπ' ὤμων τὸν βαρὺν σταυρὸν τοῦ Ἀποστολικοῦ ἔργου ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ, σιγηρίζαντες τὰς μεγίστας καὶ καλλίστας ταύτας τῶν ἐλπίδων των εἰς τὰς πλέον παραδόξους καὶ ἀκατανόητους τῶν ὑποσχέσεων, ὅσαι ποτὲ ἐδόθησαν εἰς ἀνθρώπους γηγενεῖς.

«Δεῦτε ὀπίσω μου», ἡ μεγάλη καὶ σπουδαιοτάτη διὰ τὰς τύχας ὄλου τοῦ κόσμου ἐπίσημος αὐτή κλήσις τῶν πρώτων μαθητῶν εἶτε ἀξία πολλῆς προσοχῆς καὶ μελέτης, διότι μὲ δύο τόσον ἀπλᾶς

λέξεις ἔλαβε χώραν ἐπὶ τῆς γῆς τὸ σημαντικώτατον ἐξ ὄλων τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, τὸ ὁποῖον ἦτο προωρισμένον ν' ἀσκήσῃ τὴν μεγίστην ἐπὶ τὰς τύχας τοῦ κόσμου ῥοπήν καὶ ἐπίδρασιν.

Τὰς λεπτομερείας τῆς πρώτης προσκλήσεως εἰς ἐκ τῶν τεσσάρων τούτων πρώτων μαθητῶν, ὁ Ἰωάννης, τὰς περιγράφει ἐν τῷ Ἐὐαγγελίῳ του μετὰ τρυφερότητος καὶ ἐνδιαφέροντος ἀνθρώπου, εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὁποίου ἀφήκαν αὐταὶ βαθυτάτην ἐντύπωσιν.

Ἐκεῖ διηγεῖται ὅτι ὅλοι οὗτοι ἦσαν πρότερον μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ· διὲ δὲ τὸ πρόωτον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνου ἐν Βηθαβαρᾷ «ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων», εὐρισκόμενοι οὗτοι μετὰ δύο τῶν μαθητῶν του, τοῦ Ἀνδρέου καὶ τοῦ Ἰωάννου, εἶδε παρερχόμενον ἐκεῖθεν τὸν Ἰησοῦν, καὶ προσηλώσας ἐπ' αὐτοῦ ἰδὲ προφητικὸν καὶ διαπεραστικὸν βλέμμα του διέγνω αὐτόν, καὶ δεικνύων πρὸς τοὺς δύο τούτους μαθητάς του εἶπε πλήρης θαυμασμοῦ καὶ σεβασμοῦ «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ», τότε εὐθὺς ἀμέσως οἱ δύο νεαροὶ οὗτοι Γαλιλαῖοι, ὑπὸ δυνάμει ἀκαταμαχῆτου ἐλκόμενοι, ἔτρεξαν κατόπιν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ πρὶν ἀκόμη ἀκούσασιν τοὺς γλυκεῖς λόγους, οἵτινες ἔρρεον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ἠρώτησαν «διδάσκαλε ποῦ μένεις;» ἵνα

μεταβῶσι καὶ ἀκούσωσι τὸ κήρυγμά του.

Ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα ἕνα ἐξ αὐτῶν εἶπε πάλιν δύο λέξεις «ἔρχου καὶ ἴδε» καὶ εὐθὺς οὗτοι ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔμειναν παρ' αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ἐξ ὧν ἤκουσαν παρ' αὐτοῦ, κατενόησαν καὶ εἶδον ὀφθαλμοφανῶς πλέον ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας κήρυξ μὲν καὶ πρόδρομος ἦτο ὁ διδάσκαλός των, κομιστῆς δὲ ὁ ὑπ' αὐτοῦ δακτυλοδεικτούμενος ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ἦλθε πλέον ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἡ ἐλπίς καὶ ἡ προσδοκία τοῦ Ἰσραὴλ ἐξεπληρώθη, ὅτι τὸ φῶς τὸ εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν ἀνέτειλε πλέον εἰς τὸν κόσμον.

Καὶ ἐφόσον μὲν ὁ Ἰωάννης ἦτο ἐν τοῖς ζῶσι καὶ ἐξηκολούθει τὸ κήρυγμα τῆς μετανοίας εἰς τὸν λαὸν καὶ τῆς προπαρρασκευῆς του διὰ τὴν ὑποδοχὴν καὶ ἀποδοχὴν τοῦ Μεσσοῦ, ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπεκάλυπτεν ἑαυτὸν εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μὴ αὐτὸς μαρτυρῇ περὶ ἑαυτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐν τῇ Ναζαρέτ· ἅμα ὁμοῦ παρεδόθη ὁ Ἰωάννης καὶ ἡ φωνὴ τοῦ βιοῦντος καὶ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐσιώπησεν, ὁ Ἰησοῦς καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἐκεῖ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας καλεῖ σήμερον ὀριστικῶς πλέον ὀπίσω του τοὺς Γαλιλαίους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι

ὡς ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ εἶχον διδαχθῆ αὐτὸν παρὰ τοῦ δακτυλοδεικτῆσαντος αὐτὸν αὐτοῖς Βαπτιστοῦ.

«Δεῦτε ὀπίσω μου», αὐτὴ πομένως εἶνε ἡ δριστηκὴ καὶ ἐπίσημος καὶ μεγάλη, δευτέρω κλήσις τῶν μαθητῶν, καὶ αὐτὴ γίνεται ἐκ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἐνθα ἐνεφανίσθη ὁ Ἰησοῦς ὡς Μεσσίας, ὡς Σωτήρ, ὡς Διυρωτῆς τοῦ κόσμου.

Ἡ κλήσις ἐγένετο ἐκ τῆς θαλάσσης, ὥσως ὥσως ἵνα φανῆ ὅτι θάλασσα, καὶ θάλασσα τρικυμιώδης, εἶνε ὁ παρῶν κόσμος, διότι ἡ παρομοίωσις τοῦ ἀνθρωπίνου βίου πρὸς θάλασσαν εἶνε μία ἐκ τῶν συνηθεστάτων καὶ λίαν ἐν χρῆσει εἰκῶν· εἰκῶν καὶ ζωγραφία πλήρης ἀληθείας καὶ ἐκφράσεως καὶ ζωῆς· ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἀχωρίστων ἀπ' αὐτῆς κυμάτων καὶ ναυαγίων τῆς ζωῆς, μόνη ἡ φωνὴ καὶ ἡ κλήσις τοῦ Ἰησοῦ εἶνε ἐκείνη, ἥτις ἐξάγει ἡμᾶς καὶ σώζει καὶ ἀνάγει εἰς ζωὴν καὶ ψυχικὴν γαλήνην καὶ ἄνεσιν.

Ἐκ τῆς Γαλιλαίας δὲ καλεῖ τοὺς πρώτους τούτους μαθητὰς καὶ δι' ἄλλους μὲν πολλοὺς καὶ σοβαροὺς λόγους, οὗς θὰ εἴπωμεν, ἐὰν θέλῃ ὁ Θεός, ἄλλοτε, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ Γαλιλαία ἦτο πλέον ἐτοιμὴ νὰ δεχθῆ τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ· ἡ Γαλιλαία ὡμοίαιζε πρὸς ἀγρὸν προπαρεσκευασμένον

ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, καλλιερρημένον ἐπιμελῶς ἐσπαρμένον, ἀνθέλητε διὰ τοῦ περὶ μετανοίας κηρύγματος τοῦ Βαπτιστοῦ, καὶ ὠριμον πρὸς θερισμόν. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐλθὼν οὐχὶ ἵνα ἀπολέσῃ, ἀλλ' ἵνα σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους Ἰησοῦς, ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἔκριεν εὐλογον νὰ ἐκλέξῃ τοὺς ἐντίμους καὶ ἐκλεκτοὺς καὶ πολυτελεῖς θεμελίους λίθους ἵνα κατασκευάσῃ τὴν νέαν ζῶσαν πόλιν τῆς ἐπουρανίου βασιλείας του ἐπὶ τῆς γῆς.

«Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων», ἡ φωνὴ αὕτη δὲν εἶνε μόνον πρόσκλησις, δὲν εἶνε μόνον ὑπόσχεσις, εἶνε καὶ προφητεία, τῆς ὁποίας τὴν ἔκβασιν ἔμελλον νὰ ἴδωσιν οἱ μεταγενέστεροι αἰῶνες· οὐδεὶς δὲ τῶν προσκαλουμένων ἐκείνων πρώτων μαθητῶν ἦτο εἰς θέσιν νὰ φαντασθῆ τὸ μέγεθος τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς· οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἠδύνατο νὰ προῖδῃ ὅτι ἡ ἀθόρυβος καὶ ταπεινὴ ἐκείνη πρόσκλησις, ἡ ὁποία ἐλάμβανε χώραν εἰς τὰ παράλια τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, θὰ ἔφερε τὰς μεγίστας ἀναστατώσεις καὶ ἀλλοιώσεις εἰς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς· μετὰ χρι συνιελείας τῶν αἰῶνων, οἱ αἰ πράξεις καὶ οἱ λόγοι τῶν ἀφανῶν τούτων Γαλιλαίων ἐξήσκουν ἐπίδρασιν ἀπειρον ἐπὶ τοῦ κόσμου, αὐτοὶ θὰ ἐγίνοντο προστάται καὶ πολιτοῦχοι ἡρώες ὀλοκλή-

ρων ἐθνῶν· πρὸς τιμὴν τῶν ὀποίων ναοί, πόλεις καὶ κόσμος ὀλόκληρος ἔμελλον νὰ ὑψωθῶσι διὸ βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορες παντοδύναμοι θὰ ἐξήλευον τὴν τύχην τῶν πτωχῶν τούτων Γαλιλαίων, καὶ καταβαίνοντες ἀπὸ τοῦ θρόνου των θὰ ἐκκλινον γόνυ σεβασμοῦ πρὸ αὐτῶν, διὸ μυριανδροὶ τροπαιοῦχοι στρατοὶ θὰ ἤχημαλωτίζοντο καὶ θὰ ἐξωγοῦντο εἰς τὰ δίκτυα τῶν ὀλιγαρίθμων τούτων καὶ ἀσθενῶν ἀλιέων!

Καὶ ὁμως ταῦτα πάντα περιέκλειεν ἐκείνη ἡ πρόσκλησις πρὸς τοὺς ἀσήμους ἐκείνους ἀλιεῖς, οἵτινες ἀπέβησαν τὸ πρῶτον ὑγιὲς φύραμα, τὸ ὁποῖον ἐξύμωσεν ὀλόκληρον τὸν Χριστιανικὸν κόσμον, ὅστις εἶνε διακεχυμένος ἐπὶ τοῦ προσώπου ὀλης τῆς γῆς, καὶ κατεστάθησαν οἱ ἀρραγεῖς θεμέλιοι λίθοι τοῦ παγκοσμίου ὀικοδομήματος τῆς αἰωνίου βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἡ ὀποία ἔκτισε ἐκυριάρχησεν ἐπὶ πασῶν τῶν Ἡπειρῶν καὶ κατεκυρίευσεν ὀλην τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου καὶ πόλου αὐτῆς· ὄντως θὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα καταισχύνη τοὺς σοφοὺς, καὶ τὰ ἀγενῆ καὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ τὰ ἐξουθετημένα καὶ τὰ μὴ ὄντα ἐξελέξατο, ἵνα καταισχύνη τὰ ἰσχυρὰ.

Ταῦτα δὲ πάντα οἱ πρῶτοι οὗτοι μαθηταὶ νὰ προῖδωσι καὶ προγνωρίσωσιν ἦσαν πολὺ μακρὰν

τότε, καὶ ὁμως ἐπίστευσαν καὶ ἠκολούθησαν.

Ἡμεῖς εἶδομεν περισσότερα παρ' ὅσα εἶδον οἱ Ἀπόστολοι, ἡμεῖς γνωρίζομεν περισσότερα ἀφ' ὅσα ἠδύνατο νὰ γνωρίζωσιν οἱ πρῶτοι οὗτοι μαθηταί. Οὗτοι μὲν ἐγένοντο αὐτήκοοι μάρτυρες τῶν λόγων καὶ προερέθησαν τοῦ Ἰησοῦ· ἡμεῖς δὲ εἰμεθα αὐτόπται μάρτυρες τῆς πιστῆς αὐτῶν ἐκπληρώσεως.

Ἐλπίδας μόνον καὶ ὑποσχέσεις ἔλαβον ἐκεῖνοι παρὰ τοῦ εἰπόντος «ποιήσω ὑμᾶς ἀλιεῖς ἀνθρώπων», καὶ ὁμῶς ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἀφήκαν καὶ πλοῖα καὶ δίκτυα καὶ πατέρα καὶ μητέρα καὶ τὰ πάντα, ἡμεῖς δὲ βλέπομεν τὰ γεγονότα, ἡμεῖς ψηλαφῶμεν τὴν πραγματικότητα, ἡμεῖς ζῶμεν καὶ ἀναπνέομεν ὄχι πλέον ἐν τῇ ἀορίστῳ προφητείᾳ ἀλλ' ἐν τῇ χειραπτῇ καὶ ἀληθεῖ ἱστορίᾳ καὶ βλέπομεν ὀλα τὰ ἐθνη τῆς γῆς ἐντὸς τῆς σαγήνης τοῦ Χριστοῦ, ἐντὸς τοῦ ἀμφιβλήστρου τῶν πρῶτων τούτων Ἀποστόλων.

Καὶ λοιπὸν ἡμεῖς ἔχομεν καμμίαν δικαιολογίαν, καμμίαν ἐλαφρυντικὴν περιπτώσιν ὑπὲρ ἡμῶν, ἀν κλειόμεν τὰς καρδίας ἡμῶν, ἀν δὲν προσέχωμεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ καλοῦντος ἡμᾶς πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος ἡμῶν, ἀν δὲν ἀκολουθῶμεν ὀπίσω τοῦ κρᾶζοντος πρὸς ἡμᾶς καὶ λέγοντος «δεῦτε ὀπίσω μου»·

† Ὁ Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑΙ ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΠΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

«*Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατ' ἐπιταγὴν Θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, Τιμοθέε γνήσιω τέκνῳ ἐν πίστει χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.*» (Κεφάλαιον Α', 1-2).

Ἑρμηνεία.

Ἐγὼ ὁ Παῦλος ὁ παρὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκλεγείς καὶ ἀποσταλείς εἰς τὰ Ἔθνη πρὸς φωτισμὸν αὐτῶν καὶ ἐπιστροφὴν ἐκ τοῦ σκότους τῆς πλάνης εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, συμφώνως πρὸς τὸ θέλημα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, ἔξ οὗ πᾶσα πηγάζει σωτηρία, καὶ πρὸς τὸ θέλημα τοῦ ἐν αὐτῷ (τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ) εὐνοουμένου καὶ ὄντος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, γράφων πρὸς σὲ τὸν Τιμόθεον, τὸ ἐν τῇ μιᾷ πίστει γνήσιον τέκνον μου, ὃν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἐγέννησα. . . (Α' Κορινθ. Δ' 15—17) εὐχομαι νὰ σοὶ δώσῃ ὁ ἐν οὐρανοῖς Θεὸς Πατὴρ, καὶ ὁ ἐν αὐτῷ νοουμένος καὶ ὢν (Ἰωάννου Η'. 12—21 Γ'. 15, 30, ΙΔ' 9—11) Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ Κύριος ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν, ἵνα διατηρηθῆς ἀγνὸς ἀπὸ παντὸς ἔυπου ἀμαρτίας, καὶ ἀναδειχθῆς ἄξιος τῆς εἰς ἡν ἐτάχθης ἀποστολῆς, ἅμα δὲ τὸ ἔλεος καὶ τὴν πλήρη συγ-

γνώμην διὰ τὰ πεπλημμελημένα καὶ τὴν ἐκ τούτων πλήρη τῆς ψυχῆς γαλήνην διὰ τῆς καθαρᾶς καρδίας καὶ τῆς συμμαρτυρούσης ἀγαθῆς συνειδήσεως» (Α'. πρὸς Τιμόθεον Α'. 5 Ρωμαίους Β' 15).

Ὁ θεὸς Παῦλος καὶ οἱ λοιποὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπόστολοι, καὶ μετ' αὐτῶν σύμπασα ἢ τότε σύγχρονος χορεία τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας στρατευομένων φωτοδοτῶν καὶ μαρτύρων, προφητῶν, εὐαγγελιστῶν, ποιμένων καὶ διδασκάλων (Ἐφεσ. Δ' 11—13), ὡς εἰσηγούμενος τὰς ποιμαντικὰς ταύτας ὑπομνήσεις ὑπέδειξα, εἶναι οἱ τῇ χάριτι καὶ τῷ ἔλεει τοῦ Θεοῦ πρῶτοι εἰς τὰ ἴχνη τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος παθόντος καὶ θυσιασθέντος Χριστοῦ (Α'. Πέτρου Β' 21...) ἐπακολουθήσαντες καὶ ἔξ ἀγάπης ὑπὲρ τοῦ κόσμου, ὡς ἐκεῖνος θυσιασθέντες. Εἶναι τὰ ὑποδείγματα τῆς τελείας καὶ ἀληθινῆς ἀρετῆς, ἡ ὁποία ἐκλάμψασα ἐν

τῷ μέσῳ τοῦ σκότους τῆς τῶν ἀνθρώπων κακίας, ἐλλυσε καὶ ἐστερέωσεν εἰς τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν πίστιν καὶ ἐθεμελίωσε τὸ ἠθικὸν οἰκοδόμημα τῆς ἐξημερώσεως καὶ ἐκπολίτισεως τοῦ ἐν ἀγριότητι καὶ θηριωδίᾳ ταιλαπωρουμένου καὶ καταφθαρμένου ἀνθρωπίνου γένους.

Εἶναι δὲ οὗτοι τοιαῦτα ὑποδείγματα πρὸς ὑποχρεωτικὴν μίμησιν διὰ πάντα ἀνεξαιρέτως Χριστιανὸν (Α'. Κορινθ. Δ' 15) πρωτίστως δὲ καὶ κυρίως διὰ τοὺς ἐν ἐκάστη περιόδῳ καὶ ἐποχῇ διαδόχους αὐτῶν Ἐπισκόπους, ἱερεῖς καὶ διακόνους. Ἐὰν καὶ ἐν τοῖς ἐλαχίστοις ἔτι δὲν ὑπάρξῃ ἀπὸ προαιρέσεως καὶ διαθέσεως μίμησις αὐτῶν ἐκ μέρους τῶν τῆς Ἐκκλησίας ποιμένων, ποιμαντορία σκόπιμος, καὶ ἀποστολὴ ἀποτελέσματα πραγματικὰ ἔχουσα, ἀδύνατον νὰ κατορθωθῇ. Καὶ ἵνα ἀπλοῦστερον εἶπω :

Ἐὰν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς διακονίας καὶ τῆς ἀποστολῆς, ὁ ἐπίσκοπος καὶ ὁ ἱερεὺς δὲν καταφαίνονται ὄντως προαιρούμενοι καὶ σφόδρα ἐπιθυμοῦντες ἵνα μιμηθῶν ἐκείνους ἐν τῇ θερμοτήτι τῆς πίστεως, ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ αὐταπαρησίᾳ, ἐν τῇ ταπεινοφροσύνῃ καὶ πραότητι, ἐν τῇ μακροθυμίᾳ καὶ τῇ τῶν ἀσθενῶν ἀνοχῇ, ἐν τῇ ὑπομονῇ καὶ τῇ χάριν τῆς εἰρήνης; αὐτοθυσία (Ἐφεσίους. κεφ. Δ', 1—8), ἐν τῇ ἀφιλοκερδεῖα, καὶ τῇ πρὸς πάντας ἐλεημοσύνῃ, ἐν τῇ ἀνυποκρίτῳ σωφροσύνῃ, καὶ τῇ ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ παρησίᾳ, ἐν πάσῃ

περιπτώσει καὶ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ἀπροσωπώλητοι ὄντες, οὐδέποτε φρονούντες παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν πάντοτε καὶ περὶ οἰουδήποτε προκειμένου ἀποστιγυόντες τὸ πονηρὸν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ. (Ρωμαίους κεφ. ΙΒ' στίχ. 1—21), ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπίσκοπος καὶ ἱερεὺς χριστιανὸς δὲν εἶναι. Δὲν λέγω ὅτι κατὰ πάντα δύναται νὰ μιμηθῇ τὰ ὑποδείγματα ταῦτα τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ ὀφείλει νὰ ἀποδεικνύῃ ἐν τῷ ἔργῳ ὅτι ὄλαις ταῖς αὐτοῦ δυνάμει προσπαθεῖ νὰ βαδίξῃ εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν τῆς θείας ἀποστολῆς, εἰς ἣν ἐκεῖνοι ἐβάδισαν.

Ὁ ἐρμηνευθεὶς χαιρετισμὸς τοῦ θεοῦ Παύλου πρὸς τὸν Τιμόθεον, πληροφορεῖ τὸ εἶδος τοῦ δεσμοῦ τοῦ συνδέοντος τὴν ψυχὴν αὐτῶν. Ἦτο δεσμὸς θείας ἀγάπης ἐγκαρδίου, ἦν κατεργάσατο ἐν αὐτοῖς ὁ ἐν Τριάδι Θεός. Ἡ ψυχὴ τοῦ Παύλου ἐν τοῖς λόγοις τοῦ χαιρετισμοῦ καταφαίνεται τέλει ὑποτεταγμένη εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τῆς θέσεως τῆς τοιαύτης σωτηρίου ὑποταγῆς χαιρετίζει τὸν Τιμόθεον, ἀκριβῶς ἵνα συνδέσῃ τοῦτον, πρὸς ὃ, τι ἐκεῖνος εἶναι ὑποτεταγμένος, ἵνα τῷ μεταδώσῃ ὅτι ἐκεῖνος ἐν ἑαυτῷ αισθάνεται καὶ ἔχει, ἵνα ἐνισχύσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐλπίδα, ἦν αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ ζῶσαν καὶ βεβαίαν αισθάνεται, καὶ τὸν ἐνθαρρύνῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς διακονίας καὶ ἀποστολῆς. Συνδέοντες τὸν χαιρετισμὸν τοῦτον, τὸν ἀ-

ναφερόμενον αποκλειστικῶς εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ χειριζομένου, πρὸς τὴν παραέλευσιν [τὴν ἀναφερομένην εἰς τὴν σωματικὴν αὐτοῦ ὑγίαν γὰθ' ἦν ὀφείλει νὰ μεταχειρίζεται εἰς τὴν τροφήν του, ὀλίγον οἶνον διὰ τὸν στόμαχόν του, καὶ τὰς πυκνάς αὐτοῦ ἀσθενείας, (Α' πρὸς Τιμοθ. Ε' 23), ἔχομεν πλήρη τὴν εἰκόνα τοῦ ἀληθινοῦ ἐνδιαφέροντος πνευματικοῦ πατρὸς, περὶ τοῦ ἐν τῷ Χριστῷ ἀγαπωμένου πνευματικοῦ τέκνου.

Οὕτως συνεδέοντο, καὶ οὕτως ἠγάπων ὁ Παῦλος καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι τοὺς συστρατιώτας καὶ συναποστόλους αὐτῶν. Ἐν τῷ τοιοῦτῳ δὲ δεσμῷ καὶ τῇ τοιαύτῃ ἀγάπῃ ὀφείλεται ἢ ἐν τῇ πρὸς Χριστὸν πίστει νίκη ἢ νικήσασα τὸν κόσμον. (Α' Ἰωάννου Ε' 4...)

Τοιοῦτος δεσμός διεῖπε τὸν κληρὸν πασῶν τῶν ἀπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης Ἐκκλησιῶν τῶν πρώτων αἰώνων. Ἐκ τοῦ τοιοῦτου δεσμοῦ πιστευόμενος καὶ ὁμολογούμενος, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὁ ἐν Τριάδι Θεός, ἐδοξάσθη ἐν τῷ κόσμῳ καὶ κατηγορήθη ἢ πλάνη τῆς εἰδωλολατρείας. Οἱ οὕτω συνδεόμενοι καὶ οὕτως ἀγαπώμενοι ἀνεδεικνύοντο φῶς ἐκθαμβοῦν καὶ ἀκατανικήτως ἔλκον. Ἐκ τῆς τοιαύτης ἀγάπης τῶν συναποστόλων καὶ συστρατιωτῶν προέκυπτεν ἢ ὑπὲρ τῆς πίστεως εἰγενῆς ἀμίλλα, καὶ ἀνεδεικνύοντο οἱ μάρτυρες οἱ ὑπὲρ αὐτῆς προσθύμως καὶ εὐχαρίστως θυσιαζόμενοι.

Ἀκριβῶς οὕτω καὶ ἐν πάσῃ ἐπο-

χῆ καὶ περιόδῳ, οἱ τὰ πρῶτα φέροντες ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ ὀφείλουσι νὰ συνδέωνται καὶ νὰ ἀγαπῶσι τοὺς στρατιώτας καὶ συναποστόλους αὐτῶν. Πᾶς ἄλλος δεσμός ἀνθρώπινος καὶ κοσμικός, πᾶς δεσμός ὑπολογισμοῦ καὶ προσωποληψίας καταρρίπτει τὸ Χριστιανικὸν ἱερατεῖον ἀπὸ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ περιωπῆς, καὶ τὸ ἀποδεικνύει ἐπὶ ζημίᾳ τῆς Ἐκκλησίας χειρότερον τοῦ ἱερατείου τῶν ψευδῶν θρησκειῶν. Καθόσον αἱ ψευδεῖς θρησκείαι, ὡς γνωστόν, δὲν στηρίζονται εἰς διὰ στηρίζεται ἡ θρησκεία τοῦ Θεανθρώπου, καὶ δὲν ἐπιδιώκουσιν ὅ,τι οὕτῃ ἐπιδιώκει.

Ὅπου διὰ μέσου τῶν αἰώνων μέχρι σήμερον παρατηρεῖται ἐκκλησιαστικὴ παρακμὴ καὶ νεκρότης, τοῦτο πρωτίστως καὶ κυρίως ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν τοιοῦτου συνδέσμου καὶ τοιαύτης ἀγάπης μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων, ἱερέων καὶ διακόνων. Ἡ ἔλλειψις τοιοῦτου δεσμοῦ καὶ τοιαύτης ἀγάπης προϋποθέτει ἀσφαλῶς ἔλλειψιν πίστεως. Ὁ μὴ ἀγαπῶν ἐπίσκοπος καὶ ἱερεὺς, τὸν ἄξιον ἀγάπης συναπόστολον καὶ συστρατιώτην του, ἀποδεικνύει ὅτι πίστιν δὲν ἔχει καὶ διὰ τοῦτο περὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ δὲν ἐνδιαφέρεται. Ὅπου δὲ δὲν ὑπάρχει πίστις, ἐκεῖ ἢ κατὰ Χριστὸν ζῶν, καὶ ἐπὶ τὸ βέλτιον πρόδοδος εἶναι ἀδύνατος.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Δύσεως ἐκρατύνθη καὶ ἐδέσποσε διότι ἐν τῷ κλήρῳ τῶν πρώτων αἰώνων, τοιοῦτος δεσμός εἰς τοιαύτην ἀγάπην ἐκδη-

λοῦμενος ἦτο τὸ κύριον καὶ οὐσιῶδες αὐτῆς γνώρισμα. Ἡ κοσμικοφροσύνη ὑπεισήληθε κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας εἰς τὴν κρατοῖαν καὶ ἔνδοξον ταύτην Ἐκκλησίαν. Οἱ μεταξὺ ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων κλη-

Ἐκκλησίας ταύτης. Τὸ αὐτὸ λεκτέον καὶ περὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἢ ὅποια εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν λατρείαν αὐτῆς εἶναι αὐτὴ ἡ ἀποστολικὴ τῶν πρώτων αἰώνων Ἐκκλησία. Ὅπου ὑπῆρξε καὶ ὅπου ὑπάρχει

•Μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὁ γὰρ ἐὰν σπεῖρη ἄνθρωπος, ταῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ἡ σπεῖρα εἰς τὴν σάρκα ἐκ τοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπεῖρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζῶν αἰώνιον». (Γαλ. στ', 7-8).

ρικῶν δεσμοὶ κατήνησαν κατὰ γενικὸν κανόνα δεσμοὶ προσωποληψίας καὶ ὑπολογισμοῦ ἀτομικοῦ συμφέροντος. Ἡ χαλάρωσις ἐπηκολούθησεν, ἡ οἰκοδομὴ σεσάθρωται, καὶ ἡ ἠθικὴ ἐπιβολὴ ἢ συγκρατοῦσα εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ εἰς ἐπιστροφὴν ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας ἔλκουσα ἐμειώθη εἰς βαθμὸν ἐμπνέοντα ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐν τῷ μέλλοντι ζωῆς τῆς

παρακμῆ ἠθικῆς ἐπιβολῆς ἐπὶ τῶν χριστιανικῶν κοινωνιῶν, τοῦτο πρωτίστως καὶ κυρίως ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν κλήρου συνδεομένου τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀληθινῆς καὶ ἀνυποκρίτου ἀγάπης. Διότι, ὡς ἡ ἱστορία διδάσκει καὶ ἡ πείρα προσεπιβεβαιολοῖ, ὅπου τοιοῦτος δεσμός ἀγάπης δὲν ὑπάρχει, οὔτε ἡ Θεολογικὴ ἐπιστημοσύνη, οὔτε ἡ ἱερατικὴ μεγαλο-

πρέπει, οὔτε ἡ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιομάτων περιφάνεια καὶ λαμπρότης, οὔτε ἡ ἐκ τούτων ἰσχὺς καὶ τὸ κράτος ὠφελούσιν ὠφέλειαν πραγματικήν. Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες ἐπιφάνονται, ἡ ἰδέα τῆς θρησκείας διατηρεῖται, ἀλλὰ ἡ ζωὴ, ἀλλὰ ἡ πρόοδος τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ τὸ κράτος τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν, ἀλλὰ ἡ ἠθικὴ τοῦ κόσμου ἀναγέννησις πάντα ἔλλείπουσιν. Εἰς τοῦτο πρέπει νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν του σύμπας ὁ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους κληρὸς. Ὑπὸ φόβου πρέπει νὰ κατέχηται μὴ ἐν αὐτῷ δὲν ζῆ ὁ δεσμὸς τῆς ἀγάπης, ὁ τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς ἀποστολικούς ἄνδρας συνδέων. Πάντα τὰ λοιπὰ πρέπει νὰ θεωρηθῶσι δευτερευούσης σημασίας. Διότι ἐὰν τοῦτο πραγματικῶς ὑπάρχῃ πάντα τὰ λοιπὰ καθίστανται ἀσφαλεῖς καὶ βέβαια, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμα. Ἐν τούτῳ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ἐν τούτῳ ἡ κατὰ τῶν ἐχθρῶν νίκη, ἐν τούτῳ ὁ θρίαμβος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐν τούτῳ ἡ πραγματικὴ ἐπανάστασις τοῦ μεγαλείου, τῆς δόξης καὶ τιμῆς, ἦν οἱ μάρτυρες πρόγονοι ἡμῶν, διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν αἵματος προσεπορεύσαντο. Ἡμέραι δόξης καὶ τιμῆς θὰ ἀνατείλωσι διὰ τὸν Ἑλληνισμόν καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἐὰν ἐν τῷ κλήρῳ γενικῶς ἐπικρατήσῃ ἡ ἠθικὴ τῆς δράσεως ἀρχή: «οὐχὶ τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ τῆς Ἐκκλησίας συμφέρον εἰλικρινῶς ἐπιζητῶ καὶ ὑπὲρ τούτου ἔτοιμός εἰμι νὰ θυσιάσω καὶ αὐτὴν τὴν

ζωὴν μου». Ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ φύσει εὐγενὴς οὔσα, εἰς πάσας τὰς ἐποχὰς ἐπαρουσίασεν ἐπιδεικτικότητα εἰς τὸν ἐνσταντισμὸν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης τῆς αὐταπαρνήσεως, ἦν ἡ ἀληθινὴ πίστις πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἑστασθέντα ἐμβάλλει εἰς πᾶσαν ψυχὴν καὶ καρδίαν.

Ἐν Ἀθήναις 26 Νοεμβρίου 1901

Ἀρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἀὔριον Κυριακὴν 27 Μαΐου 1912 ὁ ἱεροκήρυκας τῆς Θεολογικῆς Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας» θὰ κηρύξωσιν ὡς ἑξῆς :

Ὁ ἱερολογ. κ. Γε. Ὁρφανίδης π. μ. καὶ μ. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Μαγνησίας.

Ὁ ἱερολογ. κ. Γ. Πασχάλης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἁγ. Νικολάου, μ. μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ Εὐαγγελιστρίας.

Ὁ ἐλλόγ. κ. Π. Κατσιναβάκης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἁγ. Αἰκτερίνης, μ. μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ Τιμίου Προδρόμου (Σχοινάδικα).

Ὁ ἐλλόγ. κ. Ἄνδρ. Κουρινάκης μ. μ. ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Νικολάου.

Πρὸς τούτους σήμερον Σάββατον περὶ ἡμερῶν 11—12 π. μ. θὰ ἐρμηνεύσωσι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῆς αὔριον εἰς ἐπιήκοον πάντων τῶν μαθητῶν, ὁ μὲν ἱερολογ. κ. Γ. Πασχάλης ἐν τῇ σχολῇ Μελαντίας, ὁ δὲ ἐλλόγ. κ. Π. Κατσιναβάκης ἐν τῷ Καταστήματι τῆς ἀγαθοεργοῦ ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν.

Η ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ

Διὰ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἅγιον Πνεῦμα διὰ πρώτην φοράν ἀποκαλύπτεται σαφέστερον εἰς ἡμᾶς ὡς τὸ διακεκριμένον τρίτον πρόσωπον τῆς ἁγίας Τριάδος. Ὁ Ἰησοῦς βαπτισθεὶς ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὰ βεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ ἰδοὺ ἀνεώχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαίνον ὡσεὶ περιστέρην καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτὸν καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα. Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα. Ὁ Ἰησοῦς δεχόμενος τὸ διπλοῦν βάπτισμα τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ χρίσματος ἐγκαινιάζει συγχρόνως τὴν ἀνθρωπίνην καὶ τὴν θεῖαν αὐτοῦ ἀποστολήν, τὸ δὲ πανάγιον Πνεῦμα ἔπως φανερωθῇ εἰς τὸν κόσμον προσλαμβάνει τὸ χάριεν καὶ ἐπαφρόδιτον εἶδος τοῦ διαγγελέως τῆς εἰρήνης δηλαδὴ τῆς περιστερᾶς ἥτις κρατοῦσα εἰς τὸ βάπτισμα τῆς κλάδου ἐλαίας ἐρχεται ἵνα ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸν Νῶε τὴν συμπίλιωσιν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ἡ δευτέρα φανέρωσις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις εἶναι μᾶλλον ἐπίσημος καὶ ἐπιβλητικὴ λαμβάνει χώραν τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς καθ' ἣν ἐγκαινιάσθη μεγαλοπρεπῶς ἡ γέννησις καὶ ἡ καθίδρυ-

σις τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐξ ἄλλων τῶν θαυμάτων αὐτῆς διηγείται τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀναντιρρήτως τὸ μεγαλύτερον καὶ τὸ σπουδαιότερον εἶναι ἡ αἰφνίδιος μεταμόρφωσις τῶν ἀγροίκων καὶ ἀμαθῶν ἔκλειων ἀλίων οἴτινες ὑπὸ τὴν διαύγειαν τοῦ νοῦς αὐτῶν διατελοῦντες καὶ ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ πυρὸς τῆς ἀγάπης φλεγόμενοι γίνονται ἐν ἀκαρεῖ πνευματικοὶ ἀπὸ σαρκικοὶ ὅπου ἦσαν πρότερον. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς πραγματοποιεῖται μετὰ πολλοὺς αἰῶνας ἡ ὠραία αὕτη προφητεία τοῦ Ἱερεμίου λέγοντος.

«Θέλω γράψῃ τὸν Νόμον μου εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ θέλω εἶσθαι Θεὸς αὐτῶν καὶ αὐτοὶ θέλουσιν εἶσθαι λαός μου καὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι» (Ἱερ. 31). Ἐπίσης κατὰ τὴν λαμπρὰν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς πραγματοποιεῖται τὸ βῆθην διὰ τοῦ προφήτου Ἰωὴλ λέγοντος «Καὶ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, θέλω ἐκχεῖν ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα» καὶ θέλουσι προφητεύσῃ οἱ υἱοὶ σας καὶ αἱ θυγατέρες σας, καὶ οἱ νεανίσκοι σας θέλουσιν ἰδεῖ ὀράσεις, καὶ οἱ πρεσβύτεροί σας θέλουσιν ἐμπνευσθῆ ἑνὸς πνεύματος καὶ ἔτι ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐ-

κείναις θέλω ἐκχέει ἀπὸ τοῦ πνεύματος μου, καὶ θέλωσι προφητεῦσθαι καὶ θέλω δεῖξει τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδια καπνοῦ· ὁ ἅγιος θέλει μεταστραφῆ εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα, πρὶν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡ μεγάλη καὶ ἐπιφανής. Καὶ πᾶς ἔστις ἂν ἐπικαλεσθῆ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, θέλει σωθῆ.» (Πράξεις τῶν Αποστόλων Κεφ. Β' 17).

Εἰς τὰ ἔγκατα τῆς καρδίας ἡμῶν ἀγαπᾷ τὸ ἅγιον Πνεῦμα νὰ συμπληρῶι τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ· δεόν νὰ ἐξωτερικευθῆ διὰ βιαιῆς πνοῆς καὶ γείνη γνωστόν τοῖς πᾶσι, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἱερός Λουκᾶς εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων. «Καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. Καὶ ἐξαίφνης ἔγειν ἤχος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς ἀνέμου βιαίως φερομένου, καὶ ἐγένισεν ὄλον τὸν οἶκον ὅπου ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς διαμερίζομεναι γλῶσσαι ὡς πυρὸς, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ ἕνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἤρχισαν νὰ λαλῶσι ξένας γλώσσας καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδεν εἰς αὐτοὺς νὰ λαλῶσιν» (Πράξ, Β' 2). Ἡ βία αὐτῆς πνοῆς, δηλαδὴ ὁ ἰσχυρὸς οὗτος ἀνεμὸς ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος παριστάνει τὸ ἅγιον Πνεῦμα τὸ ὅποιον ἐπλήρωσεν ὄλον τὸν οἶκον ὅπου ἦσαν καθήμενοι οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου. Τὸ πνεῦμα ὅπου θέ-

λει φυσᾷ καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούει· ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὸν Νικόδημον. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει δι' ἕκαστον ἄνθρωπον ὅστις γεννᾶται ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος.

Ὅταν ἡ θεία αὕτη πνοὴ θερμαίνει τὰς καρδίας ἡμῶν καθήκον ἱερὸν ἔχομεν νὰ μεταδώσωμεν αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Μετὰ δὲ τὴν πνοὴν ἔρχονται αἱ πύρινα γλῶσσαι. Τὸ πῦρ εἶναι τὸ ἐμβλημα τῆς χριστιανικῆς ζήσεως, αἱ δὲ γλῶσσαι τὸ ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου δικνύομεν τὴν πίστιν ἡμῶν μεταδίδοντες αὐτὴν εἰς τοὺς ἄλλους. Δὲν ἀρκεῖ νὰ σώσῃ τις τὸν ἑαυτὸν του ἀλλ' ἕκαστος πρέπει νὰ προσπαθῆσῃ ὅπως σώσῃ καὶ ἄλλους.

Καὶ τώρα τί ἐστὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα; Ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου οὕτε δύναται νὰ τὸ ἐνοήσῃ, οὔτε νὰ τὸ προσδιορίσῃ. Τὸ ἔργον τοῦτο τὸ ὅποιον εἶναι ἀνώτερον τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων μόνον τὸ Εὐαγγέλιον δύναται νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Ἴδου τί γράφει περὶ τούτου ὁ ἀπόστολος Παῦλος πρὸς Ῥωμαίους. Τὸ Πνεῦμα συμβοηθεῖ εἰς τὰς ἀθνεῖας ἡμῶν· ἐπειδὴ πῶς πρέπει νὰ προσευχηθῶμεν δὲν ἠξεύρομεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ Πνεῦμα ἱκετεύει ὑπὲρ ἡμῶν διὰ στεναγμῶν ἀλαλήτων». (Ῥωμ, 8 26). Οὕτω λοιπὸν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἀκρᾷ αὐτοῦ ἀγάπῃ καὶ εὐσπλαγγνίᾳ ὄχι μόνον τὴν ζωὴν του ἐθεύασεν ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἀναξίων, ἀλλὰ στέλλει πρὸς ἡμᾶς τὸν Παράκλητον δηλαδὴ τὸ πανάγιον αὐτοῦ

πνεῦμα πρὸς παρηγορίαν, φωτισμὸν καὶ ἐνίσχυσιν ἡμῶν. Τὸ ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἡ δύναμις τῆς ζωῆς τὴν ὁποῖαν ὁ Κύριος διαχέει εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ὅπως μᾶς θέσῃ εἰς συκωνωνίαν μεταξὺ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ ζήσωμεν κατὰ τὴν θέλησιν αὐτοῦ. Τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐν τῇ Παλαιᾷ Γραφῇ ἐδίδετο κατ' ἐξαίρεσιν εἰς ἐκλεκτὰ τινα πρόσωπα ἰδιαιτέτως εἰς τοὺς προφῆτας, ἐνῶ κατὰ τὴν Νέαν διαθήκην εἶναι κληρονομία καὶ κοινὸς θησαυρὸς πάντων τῶν πιστῶν τῶν ἐπικαλουμένων αὐτό. Ἄνῃκει λοιπὸν ἄνευ ἐπιφυλάξεως καὶ ἀνεξαιρέτως εἰς πάντας τοὺς ἐξαγορασθέντας χριστιανούς. Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ὑποσχέθη τοῦτο εἰς τοὺς μαθητάς του εἰπὼν· Ἰδὲν μὲ ἀγαπᾶτε τὰς ἐντολάς μου φυλάξατε. Καὶ ἐγὼ θέλω παρακαλῆσαι τὸν Πατέρα καὶ θέλει σᾶς δώσῃ ἄλλον Παράκλητον διὰ νὰ μείνῃ μεθ' ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας τὸ ὅποιον ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ λάβῃ διότι δὲν βλέπει αὐτὸ οὐδὲ γνωρίζει αὐτὸ· σεις ὅμως γνωρίζετε αὐτὸ, διότι μένει μεθ' ὡμῶν καὶ ἐν ὑμῖν θέλει εἶσθαι. Δὲν θέλω σᾶς ἀφήσει ὀρφανούς· ἔρχομαι πρὸς σᾶς» (Ἰωαν. 15' 15).

Αἱ ὑποσχέσεις καὶ αἱ παρηγορίαι αὗται δὲν ἐμοιάζουσι πρὸς ἐκείνας τὰς ὁποίας ὁ κόσμος συνήθως δίδει, ἀλλ' εἶναι ἡ ζωὴ ἡ σταθερὰ καὶ ἡ αἰώνιος παρηγορία τὴν ὁποῖαν ὁ Ἰησοῦς διὰ τοῦ πνεύματός του χορηγεῖ ἀφθόνως εἰς ἡμᾶς καὶ ἀφοῦ ὁ Παρά-

κλητος λάβῃ κατοχὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν οὐδέποτε ἐγκαταλείπει αὐτὰς ἀλλὰ πάντοτε τὰς προστατεύει καὶ τὰς προσφυλάττει. Κατέχοντες τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἄς ἴδωμεν τώρα ποίους καρπὸς δύναται νὰ μᾶς παρέξῃ. Ἐκτὸς τῆς υἰοθεσίας, ὁ καρπὸς τοῦ πνεύματος εἶναι κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης καὶ ἐγκράτεια (Γαλ. ε', 22) καὶ ἐπειδὴ ναὸς αὐτοῦ εἶναι τὸ σῶμα ἡμῶν, ἄς προσέχωμεν ἵνα μὴ λυπησώμεν διὰ τῶν κακῶν ἡμῶν πράξεων τὸ ἅγιον Πνεῦμα τὸ ὅποιον εἶναι ἡ ζωὴ ἀνσάρκωσις τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν. Συμπεραίνοντες ὅθεν λέγομεν, ἐπειδὴ ὁ πανάγαθος ἡμῶν Πατὴρ καταδέχεται νὰ κατοική διὰ τοῦ πνεύματός του ἐντὸς ἡμῶν, εἰς ἀντάλλαγμα τοσαύτης ἀγαθωσύνης ἄς προσφέρωμεν εἰς Αὐτὸν τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ ἄς ἀνοίξωμεν αὐτὰς εἰς τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἵνα φωτίσῃ, καθαρίσῃ καὶ σώσῃ τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Καὶ ἐπὶ τούτου ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία διετύπωσε τὴν ἐξῆς κατάλληλον προσευχὴν ἣν ἕκαστος Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ λέγῃ: «Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγός, ἐλθέ καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν, καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος, καὶ ὁσών Ἀγαθῆ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Κατὰ τὸ γαλλικὸν ὑπὸ Α. Κ.

„ΠΕΡΙΠΑΤΕΙΤΕ ΕΩΣ ΤΟ ΦΩΣ ΕΧΕΤΕ“

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ (ΔΙΗΓΗΜΑ)

(Κατὰ πιστὴν μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ῥωσικοῦ ὑπὸ Σίμωνος Δ. Κατακουζηνού).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 58 φυλλαδίου).

Σ'.

Διατελών ἐν τισαύτῃ ψυχικῇ καταπτώσει ὁ Ἰούλιος ἀπεκαιμήθη. Τὴν πρωίαν τῆ εἶπον, ὅτι διάσημὸς τις ἰατρὸς ἐπιθυμῆι νὰ τὸν ἴδῃ, ὑποσχόμενος ταχεῖαν θεραπείαν. Ὁ Ἰούλιος προθύμως ὑπεδέχθη τὸν ἰατρόν. Ὁ ἰατρὸς δὲ εὖτος δὲν ἦτο ἄλλος ἢ ὁ ἴδιος ἐκεῖνος ἀγνωστος, τὸν ὁποῖον συνήντησεν ὁ Ἰούλιος, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ὑπάγῃ πρὸς τοὺς χριστιανούς. Παρατηρήσας τὰς πληγὰς του, ὁ ἰατρὸς διώρισε τὴν ληψὶν βοτάνων πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν δυνάμεών του.

— Ἄρα γε θὰ εἶμαι ἱκανὸς νὰ ἐργάζωμαι μὲ τὴν ἀδύνατον χεῖρα; — ἤρώτησεν ὁ Ἰούλιος.

— Ὡ ναί! Ἐλαφρὰς ἐργασίας, ναί.

— Ἄλλὰ βαρεῖας ἐργασίας, — νὰ σκάπτω;

— Οὐτε κἀν τὸ ἐσκέφθην, — εἶπεν ὁ ἰατρὸς, — διότι δὲν θὰ ἦτο αὐτὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν κοινωνικὴν σου θέσιν.

— Ἐξ ἐναντίας, ἀκριβῶς αὐτὸ μοῦ χρειάζεται, — εἶπεν ὁ Ἰούλιος

καὶ διηγήθη εἰς τὸν ἰατρόν, ὅτι, ἀφ' οὔτου τὸν εἶχεν ἴδει εἶχεν ἀκολουθήσει τὴν συμβουλὴν του, δηλαδὴ ἐδοκίμασε τὴν ζωὴν, ἀλλ' ἡ ζωὴ δὲν τῆ ἔδωκεν ὅ,τι τῆ ὑπέσχετο, τοῦναντίον αὐτῇ τὸν ἀπεγοήτευσεν. Ἐπιμένως δὲ προσέθηκεν, ὅτι τῶρα ἐπιθυμῆι νὰ ἐκτελέσῃ τὴν πρόθεσιν ἐκεῖνην, περὶ τῆς ὁποίας τῆ εἶχεν ἄλλοτε ἐμιλήσει.

— Βέβαια, καθὼς φαίνεται, ἐθεσαν εἰς ἐνέργειαν ὅλην τὴν ἀπάτην των καὶ σ' ἐδελέασαν, ὥστε εἰς τὴν κοινωνικὴν θέσιν σου μ' ἐκεῖνας τὰς ὑποχρεώσεις, τῶν ὁποίων ἔχεις τὴν εὐθύνην καὶ πρὸ πάντων ὡς πρὸς τὰ τέκνα σου, δὲν βλέπεις τὴν πλάνην των.

— Ἀνάγνωσέ το, — ἠρέκασθη νὰ εἴπῃ ὁ Ἰούλιος ἐγχειρίζων εἰς αὐτὸν τὸ χειρόγραφον ὑπερ ἐκράτει.

Ὁ ἰατρὸς ἔλαβε τὸ χειρόγραφον, ῥίψας δ' ἐν βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ : — Τὸ γνωρίζω, — εἶπε, — γνωρίζω αὐτὴν τὴν ἀπάτην καὶ ἀπορῶ πῶς τόσον σπουδασμένος ἄνθρωπος, καθὼς σύ, ἠμπορεῖς νὰ ὑποπέσης εἰς αὐτὴν τὴν παγίδα!

— Δὲν ἐννοῶ. Ποῦ εἶνε ἡ παγίς;

— Τὸ πᾶν ὑπάρχει εἰς τὴν ζωὴν καὶ ἰσοῦ αὐτοὶ εἰ σοφιστὰί, δηλαδὴ αὐτοὶ εἰ ἀποστάται ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν, προτείνουν ἕνα εὐτυχομένον δρόμον τῆς ζωῆς, εἰς τὸν ὁποῖον ἔλοι εἰ ἄνθρωποι θὰ εἶναι εὐτυχεῖς καὶ δὲν θὰ ὑπάρχουν δῆθεν οὔτε πόλεμοι, οὔτε ποινὰ οὔτε πτωχεῖαι, οὔτε πορνεῖαι, οὔτε φιλονεικίαι, οὔτε ἔχθραι. Αὐτοὶ εὐσχυρίζονται ὅτι αὐτὴ ἡ κατάστασις τῶν ἀνθρώπων (ὡς ὑπάρξῃ) ἔταν εἰ ἄνθρωποι ἐκτελέσουν τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ καὶ τότε δὲν θὰ ὑπάρχουν φιλονεικίαι, πορνεῖαι, βλασφημίαι, ἐκδασμοὶ καὶ πόλεμοι μεταξὺ τῶν ἐθνῶν.

Ἄλλ' αὐτοὶ εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀπάτην, ἐκλαμβάνοντες τὸν σκοπὸν ὡς μέσον.

Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ μὴ ὑπάρχουν φιλονεικίαι, βλασφημίαι πορνεῖαι κτλ. Καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς ἠμπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ μόνον μὲ τὰ μέσα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Αὐτοὶ σχεδὸν λέγουν ὅ,τι θὰ ἐδίδασκεν ὁ διδάσκαλος τῆς σκοπεβολῆς, λέγων : Εἰς τὸν σκοπὸν θὰ ἐπιτύχῃς ἔταν τὸ βέλος σου διαγράψῃ εὐθεῖαν γραμμὴν εἰς τὸν σκοπὸν. Τί δὲ πρέπει νὰ κάμῃ κανεὶς διὰ νὰ διαγράψῃ αὐτὸ εὐθεῖαν γραμμὴν;

— Ἰεῦ τὸ ζήτημα! Καὶ τὸ ζήτημα αὐτὸ λύεται εἰς τὴν σκοπεβολὴν, ἂν ἡ χορδὴ εἶναι τεταωμένη, τὸ τόξον ἐλαστικόν καὶ τὸ βέλος ἴσιο. Τὸ ἴδιον ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ

τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ καλυτέρα ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποῖαν δὲν ὑπάρχουν φιλονεικίαι, πορνεῖαι, ζῆνοι καὶ τοῦτο κατορθώνεται ἔταν ὑπάρξῃ ἡ χορδὴ, δηλαδὴ εἰ κυβερνήται, καθὼς καὶ ἡ ἐλαστικότητα τοῦ τόξου— ἡ δύναμις τῆς ἐργασίας καὶ τὸ ἴσιο βέλος— οἱ εἰκαίοι νόμοι.

— Ἄλλ' ἀκόμη αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε— ἐξηκολογήθησεν ὁ ἰατρὸς. — Ἄς παραδεχθῶμεν τὸ παράλογον, τὸ ἀδύνατον, ἄς παραδεχθῶμεν, λέγω ὅτι αἱ βίσεις τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ἠμποροῦν νὰ γίνωνται εἰς ἔλους τοὺς ἀνθρώπους; ἀφοῦ πᾶρον μερικὰ καταπτώτα, καὶ ὅτι ἔλοι εἰ ἄνθρωποι θὰ ἐκτελέσουν ἀφ' ἑνὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ δηλαδὴ ν' ἀγαποῦν τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον καὶ νὰ ἐκτελοῦν τὰς ἐντολάς. Ἄς τὸ παραδεχθῶμεν. Ἐν τούτοις ὁ δρόμος τῆς ζωῆς, κατὰ τὴν διδασκαλίαν των, δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὸς ἀναλύσεως. Ἡ ζωὴ δὲν θὰ ὑπάρξῃ, διότι ἡ ζωὴ θὰ παύσῃ. Οἱ ζῶντες θὰ ζήσουν, ἀλλὰ τὰ παιδιὰ των δὲν θὰ ἐπιζήσουν ἢ θὰ ἐπιζήσουν τὰ δέκα τοῖς ἑκατόν. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν των, ὅλα τὰ παιδιὰ πρέπει νὰ εἶναι ἴσα ἐμπρὸς εἰς κάθε μητέρα ἢ εἰς κάθε πατέρα, δηλαδὴ καὶ τὰ ἰδικὰ των καὶ τὰ ξένα. Καὶ πῶς θὰ προφυλαχθοῦν αὐτὰ τὰ παιδιὰ, ἔταν βλέπωμεν ὅτι δολοκλήρος ὁ ζῆλος, δηλαδὴ δολοκλήρος ἡ ἀγάπη διὰ τὰ παιδιὰ αὐτά, ἢ ὁποῖα εἶναι ἔμψυτοι εἰς τὰς μητέρας, μάλιστα τὰ

προφυλάττει ἀπὸ τὴν καταστροφὴν ! Καί τί θὰ συμβῆ ὅταν ὁ ζῆλος αὐτὸς μεταβληθῆ εἰς οἶκτον, ὁ ὁποῖος ὑπάρχει ἴσως ὡς πρὸς ὅλα τὰ παιδιά ; Ποῖον παιδίον νὰ λάβωμεν καὶ νὰ τὸ διαφυλάξωμεν ; Ποῖος ἄλλος ἢ ἡ μήτηρ θὰ διανυκτερεύσῃ μὲ τὸ ἀδύνατον καὶ βρωμερὸν παιδίον ! Πραγματικῶς φυσικὸς θῶραξ τοῦ παιδίου εἶναι ἡ ἀγάπη τῆς μητρός. Αὐτοὶ ἀφαιροῦν τὸν θῶρακα αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν ἀντικαταστήσουν μὲ κατὶ ἄλλο. Ποῖος θὰ διδάξῃ τὸν υἱόν, ποῖος ἄλλος ἢ ὁ πατὴρ θὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν ψυχὴν του ! Ποῖος θὰ τὸν διαφυλάξῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον ; "Ὅλα αὐτὰ ἐκμηδενίζονται ! Σταματᾷ ἑλὴ ἡ ζωὴ, δηλαδὴ ἡ παράτασις τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

— Καὶ τοῦτο εἶναι ὀρθόν, — εἶπεν ὁ Ἰούλιος παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς εὐγλωττίας τοῦ ἱατροῦ.

— "Ὅχι, φίλε μου, ἄφισε τοὺς παραλογισμοὺς καὶ ζήσε μὲ φρόνησιν καὶ μάλιστα τώρα, ὅτε ἀνέλαβες τόσον ὑψηλὰς, σοβαρὰς καὶ ἀναγκαίας ὑποχρεώσεις. Ἡ ἐκτέλεσις των εἶναι ζήτημα τιμῆς ! Ἐζήτησες ἔως τὴν δευτέραν περίσσοδον τῶν ἀμφιβολιῶν, πῆγαινε ἐμπρὸς καὶ αἱ ἀμφιβολίαι σου θὰ λείψουν. Ἡ πρώτη καὶ ἡ περισσύτερον ἀναντιλεκτος ὑποχρεώσεις σου, εἶναι ἡ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων σου, τὴν ἐποίαν πικρὴ-μέλησες καὶ ἡ ὑποχρεώσεις σου αὐτὴ ὡς πρὸς αὐτὰ εἶναι νὰ τὰ κάμῃς ἀ-

ξίους ὑπηρετίας τῆς πατρίδος. Τὸ τωρινὸν πολίτευμα σοῦ ἔδωσεν ὅ,τι ἔχεις καὶ χρεωστεῖς καὶ ὁ ἴδιος νὰ τὸ ὑπηρετήσῃς καὶ νὰ κάμῃς τὰ παιδιά σου ἰκανὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσουν ἐπαξίως τὴν πατρίδα των. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ γίνῃς αἰτία μεγάλου ἀγαθοῦ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ παιδιὰ σου. Ἡ ἄλλη ὑποχρεώσεις σου εἶναι νὰ ὑπηρετήσῃς τὴν κοινότητα. Σ' ἐλύπησε καὶ σ' ἀπεγοήτευσε ἡ ἀποτυχία σου, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι πρόσκαιρον συμβάν. Χωρὶς προσπάθειαν καὶ ἀγῶνα τιποτε δὲν ἠμποροῦμεν ν' ἀποκτήσωμεν. Καὶ ἡ χάρις τοῦ θριάμβου τότε μόνον εἶναι μεγάλη, ὅταν ἡ νίκη ὑπῆρξε δύσκολος Ἄρχισε τὴν ζωὴν μὲ τὴν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος καὶ ὅλαι αἱ ἀμφιβολίαι σου θὰ λείψουν. Αὐτὰ σοῦ ἤλθον ἀπὸ τὴν ἀρρωστημένην κατὰσκόιν σου.

Κάμε τὸ καθήκόν σου ὡς πρὸς τὸ κράτος μὲ τὴν ὑπηρεσίαν σου εἰς αὐτὸ καὶ μὲ τὴν προετοιμασίαν τῶν τέκνων σου διὰ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν. Ἀποκατήχησέ τα διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ σὲ ἀντικαταστήσουν καὶ τότε μὲ ἡτυχιαν ἠμπορεῖς νὰ ἐπιδοθῆς εἰς τὴν ζωὴν ἐκείνην, ἡ ὁποία σ' ἐλκύει. Ἐως ἕως τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κανὲν δικαίωμα δὲν ἔχεις ὡς πρὸς τοῦτο καὶ μάλιστα καὶ ἀν ἀκόμη ἐπέδιδεσο εἰς αὐτὴν, τίποτε ἄλλο δὲν θὰ εὕρῃς παρὰ πόνους.

(Ἐπεται ἡ συνέχεια).